

Križi in težave otročjih let.

Že sem omenil, da z grehom in hudobijo si ljudje sami največ težav napravljajo na svetu. In kakor odrasli ljudje, tako tudi otroci. Otročji grehi so večidel tisti strahovi, ki skrbnim starišem šibo v roke dajajo. Posebno pa si s tatvino in goljufijo mali in veliki šibo namakajo; ki jih bode prej ali slej občutno tepla. Da bi se vam tatvina pristudila za vselej, vam povem naslednjo zgodbo.

III. Povest o novem krajcarji.

1. Skoro vsaki dan je prihajal šestletni Jožek v sosedovo hišo h Kovačevim v vas, ker sta si bila s Kovačevim sinkom močno prijatelja. Včasih se je primerilo, da je tu ostal sam v sobi. Nekega dne spet ni bilo njegovega malega tovariša doma, mati Kovačica pa so imeli zunaj opraviti. Malemu Jožku se hodi okrog vrele kaše, tako si ogleduje mali Jožek svitli krajcar od vseh strani. »Oh, ko bi bil ta moj!« si misli

začne zdeti dolg čas ter vse kote radovedno preišče, da bi si našel kako prijetno zabavo. Slednjič zagleda na oknu pisalnik in na pisalniku prelepo svitel, čisto nov krajcar.

Oj kako se je ta krajcar svetil in lesketal! Oh, kako je bil vendar prelep in vabljev! Kakor veli pregovor, da mačka

govor, da mačka

in veselja se mu zasveti poželjivo oko, »pa ne smem se ga dotakniti, ne bilo bi prav!«

Kakor je bil namreč še majhen in mlad, vendar toliko so ga bili že stariši podučili, da se tujih reči ne sme jemati.

»Pa vsaj gledal ga bom!« si misli; in res gleda in gleda, pa kar ne more se ga nagledati, tako mu je všeč. S tem je pa skušnjava čedalje bolj rastla. Čem dalje ga gleda, tem močnejše je v njem poželenje, da bi zagrabil prelepí krajcar. Slednjič stegne roko, ga prime in s čedalje večjim poželenjem suče med prsti — konečno smèk ž njim v hlačni žep! Zdaj je moj, si misli; nihče ne vé nič o tem, nihče me ni videl, da sem ga vzel. Vendar pa se je v Jožkovem srcu nekaj glasilo in klicalo, da ni prav storil; pretesno mu je v sosedovi hiši, nič več ne more ostati; hitro jo pobriše na prosto.

2. Domu pridši si dá mali grešnik marsikaj opraviti, potlej se splazi tiho v kotec in potegne iz hlačic svoj lepi novi krajcar. Kar pridejo mati in nenadno stopijo k njemu. Sinček pa nič ne čaka, da bi ga še le mati vprašali, marveč sam jim pomoli naproti denar in hiti: »Glejte, mati, jaz imam pa nov krajcar!« — »Od kod pa imaš ta lepi krajcar?« vprašajo mati in brž zaslišijo odgovor: »Najdel sem ga.« — Skušena mati so bili pa veliko bolj prebrisani kakor šestletni sinko; zato zmajujejo z glavo, kakor bi hoteli reči: »Jaz ne verjamem.« Potlej še nekoliko bliže stopijo in s prstom požugajo pa z resnobnim glasom rekó: »Pepček! meni se pa le tako zdi, da ti krajcarja nisi našel; kar naravnost in odkritosrčno povej, odkod imaš krajcar?« — »Najdel sem ga,« trdovratno ponavlja. — »Meni pa le ne gre v glavo, kako bi se mogel krajcar tako zelo svetiti in tako celo nov biti, če se je že valjal po tleh«, nadaljujejo mati še resnobniše; »in jaz ti ne verjamem, in jaz pojdem po šibico in ta bo tako dolgo plesala po tvojem hrbtu, da boš resnico povedal!« In precej se obrnejo proti stranski sobici, da bi dejansko spolnili, kar so z besedo zažugali. Šibe pa se je Jožek neizrečeno hudo bal; pri tej priči sklene in povzdigne obe roki, se spusti v jok in kliče: »Mati, mati, saj bom povedal, povedal; krajcarja nisem našel, ampak vzel sem ga.« —

»Kje si ga vzel?« vprašajo zdaj mati z milim glasom. »Pri Kovačevi materi«. »Ali mi boš tekel brž nazaj, krajcar nazaj nesel in dobri sosedovi materi rekel, da si ti denar vzel in jih prav lepo za odpuščanje prosil?!«

Glasno se zajoka Jožek ob tem povelji. To je pa vendar le preveč! Kaj tacega vendar ne morejo mati zahtevati od njega! K sosedovim iti, denar skrivaj položiti tje, kjer ga je bil vzel, no, to bi še rad storil; a obstati, da ga je on ukradel, za odpuščanje prositi, — o ne ne, to bi bilo preveč sramote, to bi bilo pretrdo, ne, kaj tacega si ne upa, ne more!

»Oh prosim vas, ljuba mati! nikar ne recite, da naj kaj tacega rečem, oh bi se moral toliko sramovati pred Kovačevo materjo; prav gotovo ne bom nikoli več kaj tacega storil, — oh le tega ne, da bi moral vse povedati!«

Tako je prosil in moledoval mali sinko — pa zastonj — mati se ne dajo preprositi. Dobro jim je bilo znano, da prva grešna stopinja mora biti ostro in občutno kaznovana, če hočejo, da se bode sinek za zmirom poboljšal. Strup greha je bil že ranil srce; globoko je bilo treba z nožkom seči in ostrupljeno rano do čistega iztrebiti, če to še tako peče in boli, da se za vselej ozdravi. »Jaz pravim, Pepček, da mi precej pojdi k sosedovim, če ne, te bom sama peljala; potlej se pa le pripravi, kako bo šiba pela!« Nič niso pomagale ne prošnje, ne solze; s težko stopinjo se odpravlja mali grešnik na grozovito pot proti kovačiji.

3. Še nikdar se mu ni zdela nobena reč tako grenka in pusta, kakor ta kratka pot do soseda, še nikdar ni bilo njegovo srce tako obteženo, kakor danes: to pa vse zavoljo krivice in hude vesti.

Sosedova mati, blaga mati Kovačeva, koj ustavijo kolovrat, ko prijoka njih mali ljubljencek. »Pepček!« ga prijazno nagovorijo, »kaj pa ti je danes, da si tako objokan? Kaj pa bi rad? Le povej; morebiti ti morem pomagati!«

Dolgo časa ni mogoče spraviti iz njega nobene besede. Slednjič prične jecljaje: »Mati Kovačeva! — jaz, jaz sem novi krajcar tam-le — — vzel; náte, zdaj sem ga spet nazaj prinesel, pa prosim, odpustite mi, prav res ne bom nikoli več storil, nikoli več ne bom

vzel ničesar, kar ni moje!« Zmiraj glasneje je bilo pri tej obtožbi ihtenje; nazadnje mili jok skoro glas zatopi revčeku. Vendar srce mu je bilo zdaj veliko lažje, da je le vse srečno mogel povedati! — Dobri materi Kovačevi se je Jožek v resnici smilil, ker so dobro znali razsoditi, kako težka mu je bila ta pot. Prijazno ga primejo za roko, mu črne laske popravijo in pogladijo po vročem potnem čelu in mu z milim glasom rekó:

»Glej, Pepček, to ni bilo prav in tudi ne lepó, da si mi bil vzel ta krajcar; a da mi ga sedaj zopet nazaj prineseš in da tudi spoznaš svojo krivdo, to pa je lepo in hvale vredno, in zato ti bom tudi podarila ta novi krajcar.« — Veselje zazari otroku v obrazu in hvaležno se ozira proti dobri starki.

»Vidiš, drago dete!« začnejo nato zopet Kovačica, »sedaj ga pa smeš imeti z dobro vestjo, ni se ti treba bati in skrivati ga; kajne, zdaj si ga še le prav vesel?«

In res, zelo je bil zopet Jožek vesel; Kovačeva mati so mu odpustili, njegova mati tudi niso bili več hudi. Težak kamen se mu je od srca odvalil. Bleščeči krajcar pa je v pesti stiskal, kakor bi bil bogatejši od kralja. Trdno je sklenil, nikdar nobene tuje stvari ne premakniti. — Pred ljudmi je zdaj vse lepo poravnano; kaj pa pred Bogom? O, tudi pred Bogom je ljubi Jožek prav lepo poravnal. Ko so mu pred prvo spovedjo mati pomagali vest izpraševati, in so vprašali: »Jožek, kaj boš pa še povedal?« začel se je jokati in tako ga je skesani jok preyzel, da je komaj izrekel: »Ali ne veste, mati, — tisti krajcar?!« (Teta Emica.)